

คำวินิจฉัยของ นายสุจินดา ยงสุนทร ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑/๒๕๕๔

วันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๕๔

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคประชาสังคม

ความเป็นมาและข้อเท็จจริง

นายทะเบียนพรรคการเมืองได้มีหนังสือที่ ลต ๐๐๐๔/๑๕๓๔ ลงวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๓ กราบเรียนประธานศาลรัฐธรรมนูญ ความว่า “...นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคประชาสังคมเป็นพรรคการเมือง ตั้งแต่วันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๓ โดยมีรายละเอียดการดำเนินการ ดังนี้

๑. เมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๓ คณะผู้ขอจัดตั้งพรรคประชาสังคม จำนวน ๑๘ คน ได้จัดประชุมเพื่อกำหนดนโยบายพรรค ขอบังคับพรรค และเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรค

๒. เมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๓ ผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นหัวหน้าพรรคประชาสังคมได้ยื่นคำขอจัดตั้งพรรคการเมืองต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง โดยมีคณะกรรมการบริหารพรรค จำนวน ๑๒ คน

๓. เมื่อวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๓ นายทะเบียนพรรคการเมือง ได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคประชาสังคม

๔. ภายหลังจากที่นายทะเบียนพรรคการเมือง ได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคประชาสังคมแล้ว พรรคประชาสังคมมิได้ดำเนินการใดๆ เพื่อให้ นายทะเบียนพิจารณาแต่อย่างใด

“ซึ่งภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับตั้งแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคประชาสังคม คือภายในวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๓ ที่พรรคประชาสังคมต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕

“เมื่อครบกำหนดเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันดังกล่าวข้างต้นแล้ว ปรากฏว่าพรรคประชาสังคมไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ ซึ่งเป็นเหตุให้ยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๕ (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ...ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคประชาสังคม ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง...”

LIRT

ต่อมาพรรคประชาสังคมได้มีหนังสือ ลงวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๔๔ ซึ่งแจ้งต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า “คณะกรรมการบริหารพรรคประชาสังคมได้ประชุมหารือแล้ว ได้ตกลงยุบพรรคตามมาตรา ๒๕ และไม่ขอชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาแต่อย่างใด”

การรับเรื่องไว้พิจารณาวินิจฉัย

นายทะเบียนพรรคการเมืองได้ยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคประชาสังคม โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ ดังกล่าว บัญญัติว่า “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

“(๑).....

“(๒).....

“(๓).....

“(๔).....

“(๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตาม....มาตรา ๒๕....

“เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน....(๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่ามีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

“.....”

ในคำวินิจฉัยส่วนคนที่ ๒/๒๕๔๒ ลงวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๔๒ เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคปฏิรูป นั้น ข้าพเจ้าเป็นเสียงข้างน้อยเสียงหนึ่งที่ได้วินิจฉัยว่าศาลรัฐธรรมนูญไม่สามารถอาศัยอำนาจตามมาตรา ๖๕ (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ สั่งยุบพรรคการเมืองได้ และไม่ชอบที่จะรับคำร้องของนายทะเบียนไว้พิจารณา ทั้งนี้ เพราะเห็นว่า บทบัญญัติดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๕ (๓) จึงเป็นอันใช้บังคับมิได้ตามมาตรา ๖ ของรัฐธรรมนูญ อย่างไรก็ตาม โดยที่เสียงข้างมากขององค์คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจสั่งยุบพรรคการเมืองได้ตามมาตรา ๖๕ (๕) ที่กล่าว ซึ่งคำวินิจฉัยนี้ย่อมมีผลผูกพันเป็นบรรทัดฐานตามมาตรา ๒๖๘ ของรัฐธรรมนูญ ข้าพเจ้าจึงจำเป็นต้องพิจารณาวินิจฉัยในเนื้อหาของคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองในกรณีนี้ต่อไป

LIRT

คำวินิจฉัย

ข้อเท็จจริงตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองพังได้ว่า ภายหลังจากที่นายทะเบียนได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคประชาชนสังคมแล้ว พรรคประชาชนสังคมมิได้ดำเนินการใดๆ เพื่อให้นายทะเบียนพิจารณาแต่อย่างใด ดังนั้น เมื่อครบกำหนด ๑๘๐ วัน นับแต่วันที่นายทะเบียนได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคประชาชนสังคมแล้ว พรรคประชาชนสังคมก็อยู่ในข่ายที่ไม่ได้ดำเนินการให้ครบถ้วนตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ และพรรคประชาชนสังคมเองก็ได้มีหนังสือยืนยันว่าไม่ขอชี้แจงข้อกล่าวหาแต่อย่างใด จึงเห็นว่าได้มีเหตุตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๖๕ (๕) เกิดขึ้นกับพรรคประชาชนสังคมจริงที่จะให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองนี้ได้ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง

ด้วยเหตุผลตามที่กล่าว จึงวินิจฉัยว่าศาลรัฐธรรมนูญชอบที่จะมีคำสั่งให้ยุบพรรคประชาชนสังคมตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง

นายสุจินดา ยงสุนทร
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ